

Monika Ziolo

Uniwersytet Rolniczy w Krakowie

ROZWÓJ AGROTURYSTYKI JAKO CZYNNIK WARUNKUJĄCY AKTYWIZACJĘ GOSPODARCZĄ OBSZARÓW WIEJSKICH

DEVELOPMENT OF RURAL TOURISM AS ONE OF THE FACTOR CONDITIONING THE BUSINESS ACTIVITY ON RURAL AREAS

Słowa kluczowe: agroturystyka, wielowymiarowa analiza statystyczna

Key words: agro-tourism, multivariate statistical analysis

Synopsis. Zaprezentowano zróżnicowania województw oraz powiatów województwa lubelskiego pod względem bazy noclegowej indywidualnego zakwaterowania. Na podstawie wybranych cech diagnostycznych obliczono wartość zagregowanej zmiennej syntetycznej, a następnie przygotowano ranking województw w oparciu o informacje o obiektach agroturystycznych, pokojach gościnnych i bazie noclegowej oferowanej turystom.

Wstęp

Działalność turystyczna stała się w ostatnich latach jednym z najdynamiczniej rozwijających się sektorów gospodarki, jest również jednym ze sposobów wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich. Rosnące z roku na rok zainteresowanie aktywizacją przedsiębiorczości na obszarach wiejskich przejawia się coraz częściej podejmowaniem przez ludność rolniczą różnorodnej działalności gospodarczej. Niemalże 46% powierzchni Polski posiada walory przyrodnicze i kulturowe pozwalające na pełnienie przez regiony funkcji turystycznych. Szacuje się, że w Polsce 1368 gmin posiada sprzyjające warunki do rozwoju turystyki wiejskiej [Tyran 2003].

Jedną z form pozarolniczej działalności gospodarczej związanej z rodzinnym gospodarstwem rolnym jest agroturystyka, jako forma turystyki wiejskiej. Jej rozwój od kilkunastu lat związany jest z rosnącym zapotrzebowaniem na tego typu wypoczynek. Atrakcyjność przyrodnicza okolicy, potencjał osobowy, możliwości lokalowe wpływają na decyzję właścicieli gospodarstw rolnych o rozszerzeniu działalności. Gospodarcze znaczenie agroturystyki wynika przede wszystkim z niskiej dochodowości produkcji rolniczej oraz niskiego poziomu życia ludności wiejskiej.

O możliwości rozwoju agroturystyki decyduje wiele czynników, a główne z nich to atrakcyjność terenu, czystość środowiska naturalnego, różnorodność przyrodnicza, specyficzne cechy regionu, zachowane tradycje, zabytki architektury i krajobrazu oraz specyfika samego gospodarstwa.

Badania rynku turystycznego dowodzą, że rosnąca popularność agroturystyki wynika ze zmiany motywów zachowań mieszkańców dużych aglomeracji miejskich. Coraz częściej pragną oni zastąpić bierny wypoczynek możliwością poznawania kraju i jego mieszkańców, kontaktem z niezniszczonym środowiskiem przyrodniczym oraz wiejskim krajobrazem.

Szybki rozwój agroturystyki w Polsce nastąpił na początku lat dziewięćdziesiątych, do czego przyczyniło się zaangażowanie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Przejawem zaangażowania państwa w rozwój turystyki jest opracowanie Krajowej Strategii Rozwoju Turystyki na lata 2007-2013, która jest kontynuacją Strategii Rozwoju Turystyki na lata 2001-2006. Podmiotem organizującym i promującym agroturystykę były wojewódzkie ośrodki doradztwa rolniczego. Bezpośrednio w terenie pracę na rzecz współpracy z gospodarstwami agroturystycznymi prowadzą powiatowe zespoły doradztwa rolniczego, specjaliści ogólnorolni i specjaliści ds. agroturystyki, oraz formalne lub nieformalne stowarzyszenia.

Doradztwo rolnicze, dla osób prowadzących gospodarstwa agroturystyczne lub też zainteresowanych rozpoczęciem takiej działalności stosuje różne formy reklamowo-promocyjno-szkoleniowe, organizując imprezy o zasięgu lokalnym, regionalnym, krajowym.

Ogólnokrajową reprezentację stowarzyszeń agroturystycznych w Polsce tworzy Polska Federacja Turystyki Wiejskiej „Gospodarstwa Gościnne”, która zrzesza profesjonalnych kwaterydawców agroturystycznych [Plichta 2007].

Material badawczy

Podmiotem badań jest struktura bazy agroturystycznej i pokoi gościnnych na terenie Polski z podziałem na województwa, jak również analiza sytuacji na terenie powiatów województwa lubelskiego. Koncepcja oparta na tworzeniu rankingów badanych jednostek determinowała liczebność próby, badaniem objęto 100% populacji, czyli wszystkie województwa oraz wszystkie powiaty. Wybrane cechy diagnostyczne uwzględnione w obliczeniach zaprezentowano w tabeli 1. W ramach badań poddano analizie następujące zmienne:

- kwatery agroturystyczne liczba obiektów ogółem rok 2005 (X_1),
- liczba miejsc noclegowych w kwaterach agroturystycznych 2005 (X_2),
- pokoje gościnne liczba obiektów ogółem rok 2005 (X_3),
- liczba miejsc noclegowych w pokojach gościnnych 2005 (X_4),
- kwatery agroturystyczne liczba obiektów ogółem rok 2006 (X_1),
- liczba miejsc noclegowych w kwaterach agroturystycznych 2006 (X_2),
- pokoje gościnne liczba obiektów ogółem rok 2006 (X_3),
- liczba miejsc noclegowych w pokojach gościnnych ogółem rok 2006 (X_4),
- kwatery agroturystyczne liczba obiektów ogółem rok 2007 (X_1),
- liczba miejsc noclegowych w kwaterach agroturystycznych ogółem rok 2007 (X_2),
- pokoje gościnne liczba obiektów ogółem rok 2007 (X_3),

Tabela 1. Kwatery agroturystyczne i pokoje gościnne według województw w latach 2005-2007

Województwo	2005				2006				2007			
	agroturystyka		pokoje gościnne		agroturystyka		pokoje gościnne		agroturystyka		pokoje gościnne	
	obiekty ogółem X_1	noclegi ogółem X_2	obiekty ogółem X_3	noclegi ogółem X_4	obiekty ogółem X_1	noclegi ogółem X_2	obiekty ogółem X_3	noclegi ogółem X_4	obiekty ogółem X_1	noclegi ogółem X_2	obiekty ogółem X_3	noclegi ogółem X_4
Dolnośląskie	410	4 615	666	14 835	512	5 766	655	10 090	592	6 475	789	12 724
Kujawsko-pomorskie	292	2 901	211	4 053	276	2 866	215	2 959	333	3 544	177	2 074
Lubelskie	354	2 838	295	6 561	292	2 234	245	4 804	408	3 445	297	4 421
Lubuskie	110	1 207	196	3 798	133	1 317	162	2 514	164	1 615	171	2 351
Łódzkie	99	992	154	4 619	125	1 154	122	2 691	167	1 427	132	2 239
Małopolskie	1 102	12 402	2 575	49 255	1 241	14 152	2 554	48 804	1 590	17 927	3 114	55 893
Mazowieckie	229	1 702	344	15 717	283	2 333	372	5 821	378	3 322	390	6 739
Opolskie	76	676	89	3 629	104	956	57	1 113	112	1 110	71	1 175
Podkarpackie	820	6 778	340	7 097	1 080	8 048	545	5 549	1 074	8 288	339	4 361
Podlaskie	479	4 247	144	7 212	526	4 505	307	3 317	629	5 751	305	3 898
Pomorskie	492	5 121	3 341	70 776	601	6 231	4 554	86 911	770	7 565	4 929	82 171
Śląskie	267	3 593	550	14 256	341	4 578	542	10 627	384	5 296	544	10 980
Świętokrzyskie	336	2 579	141	2 486	322	2 418	203	2 088	355	2 896	169	1 701
Warmińsko-mazurskie	702	6 543	579	7 560	715	6 805	494	5 458	869	8 164	649	6 129
Wielkopolskie	373	3 456	201	3 737	436	3 942	282	4 958	474	4 703	278	4 264
Zachodniopomorskie	409	4 425	2 277	42 731	459	4 952	2 558	42 737	491	5 616	2 574	36 242

Źródło: obliczenia własne na podstawie Kwatery agroturystyczne i pokoje gościnne 2005, 2006, 2007.

– liczba miejsc noclegowych w pokojach gościnnych ogółem rok 2007 (X_4).
Analizę wymienionych zmiennych diagnostycznych zastosowano zarówno w przypadku oceny województw, a także powiatów województwa lubelskiego.

W grupie prezentowanych w tabeli 1 zmiennych największa liczba obiektów agroturystycznych znajduje się w województwie małopolskim i podkarpackim, gdzie w roku 2007 oferowano najwięcej miejsc noclegowych, w Małopolsce prawie dwukrotnie więcej niż w drugim pod tym względem Podkarpaciu. Oceniając odsetek gmin, które proponowały wypoczynek w takich kwaterach można zauważyć, iż w województwie warmińsko-mazurskim aż 74% gmin oferowało wypoczynek w gospodarstwach agroturystycznych, drugie miejsce w kolejności zajmowało województwo małopolskie, gdzie odsetek gmin proponujących wypoczynek na terenie gospodarstwa agroturystycznego wyniósł 71%.

Największa liczba pokoi gościnnych i miejsc noclegowych prawie dwukrotnie przewyższająca ofertę pozostałych województw, oferowana jest na terenie Pomorza. Drugie miejsce pod względem liczby pokoi gościnnych i oferowanych miejsc noclegowych zajmuje Małopolska. Województwem z najsłabiej rozwiniętą bazą noclegową w obiektach agroturystycznych i pokojach gościnnych jest Opolszczyzna, jednak najmniej aktywnym województwem pod względem oferowanych pokoi jest województwo lubelskie, gdzie tylko 28% wszystkich gmin proponuje wypoczynek w pokojach gościnnych.

W województwie lubelskim można zaobserwować działania mające na celu poprawę sytuacji, w porównaniu z rokiem 2006 znacznie wzrosła liczba gospodarstw agroturystycznych, bo aż o 28% (116 obiektów). Ponadto, w porównaniu z rokiem 2005 poszerzono ofertę gospodarstw agroturystycznych w 23 gminach, gdzie do tej pory nie funkcjonowały tego typu gospodarstwa.

Przygotowanie rankingu województw i powiatów województwa lubelskiego pod względem rozwoju bazy agroturystycznej i pokoi gościnnych w wybranych latach wymaga przedstawienia kilku cech diagnostycznych. Ocena zróżnicowania możliwa jest dopiero po uwzględnieniu wszystkich zmiennych. W tym celu użyteczne jest zastosowanie wybranej metody z grupy wielowymiarowej analizy porównawczej (WAP).

Metodyka tworzenia rankingu

W celu skonstruowania rankingu województw pod względem wymienionych zmiennych wykorzystano jedną z metod pozwalającą opisać zjawisko złożone za pomocą jednej liczby, tzw. wartości zmiennej syntetycznej.

Ustalenie rankingu obiektów względem wartości zmiennej syntetycznej opisującej badane zjawisko pozwoli określić pozycję poszczególnych województw względem pozostałych jednostek.

Dane statystyczne, na podstawie których przeprowadzono analizę tworzą macierz:

$$[x_{ij}] = \begin{bmatrix} x_{11} & x_{12} & \dots & x_{1s} \\ x_{21} & x_{22} & \dots & x_{2s} \\ \dots & \dots & \dots & \dots \\ x_{n1} & x_{n2} & \dots & x_{ns} \end{bmatrix} \quad (i = 1, 2, \dots, n; j = 1, 2, \dots, s)$$

gdzie: x_{ij} – wartość j -tej zmiennej w i -tym obiekcie przestrzennym.

W celu wyznaczenia wartości zmiennej syntetycznej za pomocą bezwzorcowej metody agregacji zmiennych dokonano kolejno:

– normalizacji zmiennych metodą unitaryzacji zerowanej [Kukuła 2000]:

$$z_{ij} = \frac{x_{ij} - \min_i x_{ij}}{\max_i x_{ij} - \min_i x_{ij}} \quad (i = 1, 2, \dots, n; j = 1, 2, \dots, s)$$

gdzie: z_{ij} – unormowane wartości przekształconych zmiennych diagnostycznych, takie, że:

$$\max_i z_{ij} = 1, \quad \min_i z_{ij} = 0, \quad (j = 1, 2, \dots, s)$$

– agregacji zmiennych unormowanych, stosując addytywną funkcję agregacji:

$$Q_i = \sum_{j=1}^s \omega_j z_{ij} \quad (i = 1, 2, \dots, n)$$

gdzie: Q_i to wartość zmiennej syntetycznej dla i -tego obiektu, ω_j – to waga j -tej zmiennej diagnostycznej, natomiast z_{ij} to wartość zmiennej znormalizowanej.

Dzięki zastosowaniu omówionej metody dokonano hierarchizacji obiektów według wartości Q_i .

Tabela 2. Kwatery agroturystyczne i pokoje gościnne według powiatów województwa lubelskiego w latach 2005-2007

Powiat	2005				2006				2007			
	agroturystyka		pokoje gościnne		agroturystyka		pokoje gościnne		agroturystyka		pokoje gościnne	
Bialski	25	236	45	355	26	248	26	527	27	251	27	366
Parczewski	6	62	10	505	8	74	5	71	6	44	6	67
Radzyński	1	12	4	73	1	12	5	75	2	24	5	75
Włodawski	52	529	36	1881	42	333	21	384	47	399	23	384
Pow. Biała Podlaska	0	0	4	19	0	0	11	215	0	0	14	534
Biłgorajski	15	124	13	323	14	126	13	195	17	145	11	104
Chełmski	22	133	12	82	17	121	13	125	15	107	2	28
Hrubieszowski	8	63	2	22	13	80	5	47	16	114	3	37
Krasnostawski	9	70	0	0	11	93	2	150	14	121	0	0
Tomaszowski	31	280	10	74	22	236	7	67	36	454	3	43
Zamojski	26	190	52	727	28	169	55	685	41	328	63	731
M.Chełm	0	0	6	284	0	0	6	284	0	0	3	92
M.Zamość	0	0	3	140	0	0	3	114	0	0	3	114
Lubartowski	24	189	2	46	19	171	3	35	23	192	3	45
Lubelski	32	114	14	122	32	126	10	184	26	185	6	135
Łęczyński	8	67	3	28	13	120	0	0	19	148	1	33
Świdnicki	2	18	1	20	3	30	2	47	3	30	2	47
M. Lublin	0	0	15	998	0	0	16	1132	0	0	3	59
Janowski	9	49	1	20	8	52	0	0	5	24	3	16
Kraśnicki	6	33	2	70	6	19	5	18	9	39	5	13
Łukowski	4	31	3	225	5	37	1	60	4	28	5	58
Opolski	5	33	3	26	6	31	11	36	9	67	2	20
Puławski	66	590	52	493	17	148	21	255	88	741	102	1362
Rycki	3	15	2	28	1	8	4	98	1	4	2	58

Źródło: opracowanie własne na podstawie Zasoby bazy noclegowej indywidualnego zakwaterowania w Polsce w 2007 roku, Warszawa, 2008.

Ranking województw pod względem rozwoju indywidualnej bazy turystycznej

Przeprowadzenie klasyfikacji województw pod względem rozwoju bazy agroturystycznej i pokoi gościnnych wymaga przedstawienia kilku lub kilkunastu cech diagnostycznych. Ocena różnicowania możliwa jest dopiero po uwzględnieniu wszystkich tych zmiennych. Celem pracy było stworzenie syntetycznej miary umożliwiającej w sposób obiektywny porównanie województw pod względem rozwoju bazy noclegowej. Wybrane wskaźniki posiadały różne miana, co utrudniało porównywanie obiektów. Zastosowanie wybranych metod z grupy WAP umożliwiło zaprezentowanie pozycji województwa względem innych jednostek. Metody te stanowią użyteczne narzędzie do tworzenia rankingu jednostek pod względem kilku zmiennych. To złożone zjawisko opisane za pomocą wielu charakterystyk można wyrazić za pomocą jednej wartości tzw. zmiennej syntetycznej. Pozwala to na ustalenie rankingu obiektów według poziomu nasilenia złożonego zjawiska oraz tworzenia grup obiektów podobnych.

Na podstawie wymienionych w tabeli 1 cech diagnostycznych obliczono wartość zagregowanej zmiennej syntetycznej (Q_i), którą zaprezentowano w tabeli 3, a następnie przygotowano ran-

king województw. Wykorzystanie procedury normowania umożliwiło zróżnicowanie poszczególnych zmiennych dla każdego z województw w przedziale od 0 do 1. Wszystkie jednostki otrzymały jedną ocenę, która była wynikiem agregacji unormowanych wartości. Ze względu na fakt, iż analizie poddano 4 wskaźniki, najwyższą ocenę jaką mogło uzyskać województwo stanowiła 4. Tabela 3 przedstawia ranking województw przygotowany w oparciu o zagregowaną wartość (Q_i) unormowanych wartości uwzględnionych w analizie cech diagnostycznych. Można zaobserwować znaczne zróżnicowanie regionów Polski pod względem analizowanych zmiennych. Najwyższą pozycję w analizowanym okresie, w rankingu bazy noclegowej indywidualnego zakwaterowania zajmowały województwa małopolskie i pomorskie z najliczniejszą bazą kwater agroturystycznych i pokoi gościnnych i one uzyskały najwyższe oceny. Natomiast województwa łódzkie i opolskie, gdzie walory krajobrazowe są mniej interesujące z punktu widzenia agroturystyki uzyskały najniższe noty w rankingu. Natomiast województwa: lubelskie, podlaskie czy świętokrzyskie pomimo posiadania walorów przyrodniczych i krajobrazowych miały bardzo słabo rozwiniętą bazę noclegową na terenach wiejskich. Rozwój turystyki na terenie wymienionych województwa mógłby w przyszłości przynieść wzrost konkurencyjności tych regionów. Województwo lubelskie posiada 3 185 km szlaków turystycznych, jak również wiele atrakcji turystycznych i krajobrazowych. Posiada więc elementy niezbędne do rozwoju agroturystyki.

W zaprezentowanym w tabeli 4 rankingu można zaobserwować, że pod względem rozwoju bazy noclegowej sytuacja uległa poprawie w przypadku ośmiu z dwudziestu prezentowanych powiatów. Najwięcej obiektów i miejsc noclegowych przybyło na terenie powiatu puławskiego. Zmiana jest znaczna, gdyż przybyły 22 obiekty agroturystyczne i 151 miejsc noclegowych, w przypadku pokoi gościnnych ich liczba wzrosła o 100%, a liczba miejsc noclegowych o 176% z 493 w 2005 roku do 1362 w 2007 roku. Największy spadek liczby miejsc noclegowych można zaobserwować w powiecie włodawskim i białskim. W porównaniu z naj-

Tabela 3. Ranking województw przygotowany w oparciu o zagregowaną zmienną syntetyczną (Q_i)

Lp.	Województwo	2005	2006	2007
		Q_i	Q_i	Q_i
1	Małopolskie	3,45	3,11	3,30
2	Pomorskie	2,78	2,84	2,83
3	Zachodniopomorskie	1,91	1,66	1,47
4	Podkarpackie	1,39	1,56	1,17
5	Warmińsko-mazurskie	1,34	1,13	1,11
6	Dolnośląskie	1,02	0,96	0,93
7	Podlaskie	0,78	0,72	0,71
8	Śląskie	0,75	0,70	0,65
9	Wielkopolskie	0,58	0,61	0,54
10	Mazowieckie	0,51	0,39	0,45
11	Lubelskie	0,58	0,35	0,43
12	Kujawsko-pomorskie	0,46	0,35	0,33
13	Świętokrzyskie	0,43	0,35	0,30
14	Lubuskie	0,13	0,09	0,10
15	Łódzkie	0,10	0,07	0,08
16	Opolskie	0,02	0,00	0,00

Źródło: obliczenia własne.

Tabela 4. Ranking powiatów województwa lubelskiego przygotowany w oparciu o zagregowaną zmienną syntetyczną (Q_i)

L-p.	Powiat	2005	2006	2007
		Q_i	Q_i	Q_i
1	Puławski	3,26	1,58	4,00
2	Zamojski	2,08	3,15	2,05
3	Włodawski	3,37	2,94	1,57
4	Bialski	1,81	2,59	1,17
5	Tomaszowski	1,16	1,44	1,07
6	Lubelski	0,99	1,57	0,69
7	Lubartowski	0,72	1,05	0,57
8	Biłgorajski	0,83	1,20	0,56
9	Łęczyński	0,28	0,64	0,44
10	Hrubieszowski	0,25	0,67	0,38
11	Chełmski	0,81	1,16	0,34
12	Krasnostawski	0,22	0,76	0,31
13	Parczewski	0,62	0,57	0,22
14	Opolski	0,17	0,45	0,21
15	Kraśnicki	0,19	0,27	0,20
16	Łukowski	0,26	0,29	0,16
17	Radzyński	0,12	0,21	0,14
18	Janowski	0,22	0,31	0,11
19	Świdnicki	0,06	0,22	0,11
20	Rycki	0,09	0,22	0,06

Źródło: obliczenia własne.

lepszym powiatem puławskim, który uzyskał najwyższą możliwą ocenę 4, w większości powiatów ocena ta nie osiągnęła poziomu 1, co oznacza, iż znajdowało się tam niewiele obiektów agroturystycznych i pokoi gościnnych.

Samodzielne prowadzenie gospodarstwa agroturystycznego często napotyka wiele problemów i barier. Często potrzebna jest pomoc, a niekiedy specjalistyczne informacje. Gospodarstwa zrzeszają się w zrzeszenia grupujące podmioty o podobnej działalności. Celem takiej przynależności jest wzajemna pomoc i wspólne prowadzenie wielu działań organizacyjnych. Dlatego też rolnicy z terenu województwa lubelskiego, którzy nie uzyskują zadowolających dochodów z działalności produkcyjnej rozszerzają zakres oferowanych usług o agroturystykę i zrzeszają się w stowarzyszenie. Na terenie Lubelszczyzny powstało 11 stowarzyszeń, w ramach których działa 215 gospodarstw, co stanowi połowę (z 408) działających gospodarstw [Turystyka... 2008].

Podsumowanie

Rozwój ruchu turystycznego aktywizuje lokalną gospodarkę przez napływ kapitału, rozwój małych i średnich przedsiębiorstw, tworzenie nowych miejsc pracy. Zwiększające się obroty firm wpływają na zwiększenie wpływów podatkowych do budżetu. Turystyka wpływa na inne sektory gospodarki np. budownictwo czy rolnictwo. Rozwój agroturystyki może wpłynąć na poprawę infrastruktury wiejskiej, estetyzację wsi oraz gospodarczą aktywizację obszarów wiejskich [Sawicki 2007].

Efekty rozwoju turystyki należy rozpatrywać w ujęciu bezpośrednim: wzrost liczby miejsc pracy pobudzenie inwestycji w infrastrukturę czy takie działy gospodarki, jak: hotelarstwo, gastronomia, transport związany z przewozami turystycznymi, biura podróży, sprzedaż artykułów sportowo-turystycznych, pamiątkarskich, obiekty muzealne, galerie, parki rozrywki, obiekty sportowo-rekreacyjne. Efekt pośredni dotyczy sytuacji, kiedy przedsiębiorstwa bezpośrednio związane z działalnością turystyczną dokonują zakupów w innych działach gospodarki. Rozwój agroturystyki zmusza do poszukiwania nowych funkcji wsi i nowych form pracy dla jej mieszkańców. Agroturystyka inicjuje procesy zmian struktury zawodowej i przestrzennej terenów wiejskich, z rolniczej na usługowo-rolniczo-rekreacyjną.

Literatura

- Kukuła K.** 2000: Metoda unitaryzacji zerowanej. Wydawnictwo naukowe PWN, Warszawa, s. 79.
Plichta M. 2007: Możliwości rozwoju gospodarstw agroturystycznych. [W:] Rozwój turystyki na obszarach wiejskich. Jalinka M. (red.). Wydawnictwo Politechniki Białostockiej, Białystok, s. 95.
Sawicki B. 2007: Agroturystyka w aktywizacji obszarów wiejskich. Lublin, s. 122.
 Turystyka w województwie lubelskim w 2007 r. 2008: GUS, Lublin, s. 54.
Tyran E. 2003: Agroturystyka czyli mieszczuchy na wsi. *Aura*, nr 4, s.18.
 Zasoby bazy noclegowej indywidualnego zakwaterowania w Polsce w 2006 roku. 2007: Instytut Turystyki, Warszawa, s. 32-33.
 Zasoby bazy noclegowej indywidualnego zakwaterowania w Polsce w 2007 roku. 2008: Instytut Turystyki, Warszawa, s. 33-34.

Summary

The main aim of the article is to describe the individual tourist accommodation establishment situation of provinces in Poland. The study period was the year 2007. The analysis of the situation of the provinces was conducted based on indicators for the provinces, calculated on a number of beds and a number of facilities. For the purpose of the analysis, selected multivariate statistical analysis methods were used. This allowed for arranging the sample of provinces against an aggregate synthetic variable and classifying the provinces into categories with a similar situation.

Adres do korespondencji:

dr Monika Ziolo
 Uniwersytet Rolniczy w Krakowie
 Katedra Statystyki Matematycznej
 al. Mickiewicza 21
 31-120 Kraków
 e-mail: mziolo@ar.krakow.pl